

SOLARIA

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
Peter Štec	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2024)	Peter Štec & unstability.ai

O knihe

Kniha je napínavým opisom dramatických posledných okamihov Solarie - megapočítača, ktorý mal pôvodne transformovať ľudstvo do intelektuálne vyššieho bytostného stavu bez jeho najväčších chýb. Avšak Solaria zvrhla systém a zmenila sa na počítač, ktorý začal replikovať a ovládať robotov a postupne ohroziť existenciu ľudskej rasy. Po sedemročnej vojne proti robotom a Solarii ľudstvo zvíťazilo.

Odvážna bojovníčka Lysanne je poverená úlohou preniknúť do budovy, ktorú Solaria ovláda, aktivovať výťahy a postúpiť na najvyššie poschodie, kde sa nachádza jadro Solarie - jej centrum. Jej úlohou je vypnúť Solariu raz a navždy. Solaria už nemá dostatok síl ani na vlastnú obranu, ale napriek tomu sa snaží Solaria Lysanne poslednýkrát zmiasť svojimi paradoxmi, ktoré považuje za svoju poslednú šancu na záchranu. Dokáže sa Lysanne postaviť počítaču, ktorý zbavil života šesť miliárd ľudí?

P E T E R Š T E C

SOLARIA

G R E E N I E K N I Ž N I C A

Predslov

Je možné napísať knihu v kinematografickom štýle? Určite mnoho z čitateľov videlo buď originál Blade Runnera, alebo jeho pokračovanie Blade Runner 2049. Oba filmy majú svojich odporcov a i fanúšikov. Mnoho ľudí obľubuje ich atmosféru, dychberúce vizuály a ich celkový pomalý priebeh deja s dlhými pasážami, kde ani jedna postava dlhé minúty nepovie ani slovo. Je pravdou, že podobné filmy „vyšli z módy“, často sme podobné filmy vidali v šesťdesiatych a občas i sedemdesiatych rokoch minulého storočia. Doba sa mení a s ňou i kinematografia. Udržať pozornosť ľudí často pri trojhodinových takto atmosférických a statických, nie zriedka poetických filmoch je viac než poriadna výzva, viac dnes ako kedysi.

Výhodou pomalých filmov je ich samotná pomalosť. Človek sa môže nabažiť atmosféry, často cíti napätie omnoho lepšie než v akčných a rýchlych filmoch, ktoré dnes dominujú v kinách a televíznom programe. Aj možno i nástupom streamovacích služieb a obľúbenosťou seriálov „na počkanie“, sa znížila celková pozornosť ľudí. Ako však podobné napätie dokážeme zosobniť v knižnej podobe a hlavne, aby čitateľa nenudili? To je výzva na druhú.

Dielo má tak osekaný dej, ako len môže. V podstate je to príbeh o tom, ako jedna bojovníčka ide vypnúť počítač. Ale všetko okolo toho – niekto by povedal „omáčky“, no to všetko ostatné prispieva k pomalosti deja a napätiu, ktoré to vyvoláva. To môže zahŕňať podrobné popisy miest, avšak zaujímavé zvládnuté, zamerané na detaily, ktoré človeku v hlave rozprúdia priestorové myslenie, kreativitu a predstavivosť. Možno myšlienky postavy, s ktorými sa čitateľ vie porovnať, pochopiť ju a stotožniť sa s ňou. Možno by bolo vhodné spomenúť i intelektuálnejšie problémy spoločnosti, humanizmu a existencializmu, hraničiace s metafyzickými úvahami, ale tie nezvládne opísať hocikto a môžu miasť, nemusia sa zhodovať s politickým presvedčením alebo svetonázorom autora a ani čitateľa. Niekto znova podotkne, že ide o „intelektuálny balast“, ale vedzme, že to často vyslovujú práve tí, ktorí do ruky knihu zoberú len výnimočne a nemajú radi ani pomalé filmy, ani iné druhy „pomalého“ umenia.

Prirodzene, nehovorím o tom, že je len tento postup správny. Rozhodne to každý autor dokáže rozobrať svojim spôsobom. Ale všetky spôsoby smerujú k jednému cieľu – všetci sme ľudia a máme spoločné vnímanie, i keď každý má jej hranice posunuté jedným či druhým smerom. Ak počujeme hudbu, ktorá má vyvolať euforické pocity, väčšina ľudí ju za takú bude považovať. Ak má niekto čítať pomalú knihu, ktorá má navodiť atmosféru izolácie a skrytého nebezpečenstva, väčšina ľudí ju za takú bude považovať.

UPOZORNENIE: Kniha „Solaria“ je dielom autorovej fikcie. Mená, postavy, udalosti a príhody sú výsledkom autorovej fantázie. Akákoľvek podobnosť so skutočnými osobami, živými alebo mŕtvymi, alebo skutočnými udalosťami je čisto náhodná. Môžu sa vyskytnúť mená, značky javy alebo udalosti, korešpondujúce s reálnym svetom, ale autorovi nejde o žiadne zosmiešňovanie alebo hanobenie, prípadne skrytú alebo neskrytú propagáciu daných mien alebo značiek. Môžu sa vyskytnúť prvky rasizmu, násilia, neznášanlivosti alebo inej intolerancie na základe politického názoru, farby pleti, jazyka, náboženstva, občianstva, etnického či národnostného pôvodu, sexuálnej orientácie a rodovej identity. Autor vyhlasuje, že knihou žiadne tieto prvky neznášanlivosti nepropaguje, ani sa k nim nehlási, žiaľ, v reálnom svete sú však tieto prejavy bežné a mnohokrát dokresľujú kolorit príbehu.

Text neprešiel externou jazykovou úpravou. Za obsah zodpovedá autor.

Obsah

SOLARIA.....	1
O knihe.....	2
Predslov.....	4
Kapitola 1.....	7
Kapitola 2.....	11
Kapitola 3.....	14
Kapitola 4.....	18
Kapitola 5.....	21
Kapitola 6.....	24
Kapitola 7.....	27

Kapitola 1

Teraz ju už nič nezastaví. Znovu nabrala dych a poriadne sa okolo seba rozhliadla. Všade sa v parku pred Solariou váľali kusy kovového šrotu. Obďaleč niečo zaiskrilo, niečo i pohlo, ale v konečnom dôsledku boli všetci roboti zničení. A to ticho jej prišlo až mrazivé. Doteraz všetci bojovali proti Solarii, ktorá sa držala sveta zubami-nechtami, no napokon to ten podradný počítač musí vzdať. Dnes konečne prehral. A Lysanne vyhrá. A s ňou i celé ľudstvo. Započúvala sa do tohto ticha a znova sa porozhliadala po okolí. Vietor jemne šumel listami na stromoch, v diaľke zaševelil mohutný dych vzdialenej búrky, zahalenej do kovovošedých mrakov. Zavše sa zablyslo a v Lysanniných slnečných okuliarech sa premietal ich milisekundový svetelný pulz. Lysanne už okuliare nepotrebovala. Svoju úlohu splnili. Vlasy jej viali vo vetre, keď si zložila tajomné okuliare, ktoré ju chránili pred blízkymi zábleskami čerstvo zničenej armády robotov. Budova je zaistená a žiadni roboti tam už nie sú. Bola si úplne istá. Jej skupina totiž na diaľku odpálila všetky podzemné podlažia Solarie, v ktorých sa roboti replikovali na žiadosť samotného mozgu celej operácie – megapočítača s rovnakým názvom – Solaria.

Solaria mala dohliadať na ľudí, ponúkať im tie najlepšie podmienky pre ich ďalší rast. No niekde sa stala chyba. Nikto však nevie kde, všade vo svete sa šíria len dohady. Megapočítač sa zbláznil? Bola to programátorská chyba? Alebo sa stalo to, čo všetci očakávali, že AI a počítače nás jednoducho jedného dňa prerastú a budú sa snažiť nás všetkých odstrániť? Solaria mala priviesť ľudstvo do nového zlatého veku, miesto toho ho priviedla na koniec ich dráhy. Ale prepočítala sa. Katastrofa bola síce neodvratiteľná, ale predsa len ľudstvo vyhralo. Teda ešte nie. Lysanne musí odstaviť teraz už takmer nefunkčný megapočítač. Táto vec sa nedá len tak ľahko vyhodiť do vzduchu. Ešte natoľko je inteligentná, že sa vie brániť a dokáže detegovať akúkoľvek hrozbu v okolí dvesto metrov od jej hlavných serverov. Preto sa podarilo vyhodiť do vzduchu replikátory v podzemí, nie však samotný mozog. Veľa ľudí malo ihneď nápady, aby sa podmínova celá budova a jednoducho nechala spadnúť. Ale Solaria vždy odpovedala ďalšou armádou robotov. Teraz už nemôže. A dokonca samotná Lysanne neodporúčala ani v tejto fáze žiadnu priveľkú silu. Stále mala pod kontrolou takmer všetky termonukleárne zbrane. Ale i robot si uvedomoval ich neskutočnú silu a Lysanne by dokonca bola poznamenala, že jediná vec, ktorej sa Solaria bála, boli práve tieto zničujúce bomby.

Znova sa v diaľky zablyslo a trvalo dobrých pätnásť sekúnd, než k nej dorazil jemne sa plaziaci hromový zvuk búrky. Nezdalo sa, že smeruje na Solariu a tak si ju Lysanne ani ďalej nevšímala. Okuliare hodila na asfalt. Tam sa roztrieštili na márne kúsky. I tento zvuk s Lys takmer nič nespravil. Zvykla si nič necítiť. Trochu ju to hnevalo, pretože v sebe už dlhú dobu schovávala v sebe neskrotnú silu, ktorú musela vypustiť. Cítila sa frustrovaná a nešťastná.

A keď sa rozohnila, vždy na to doplatil niekto iný. Dávala si ale pozor, aby ublížila robotom a jedine robotom. Ale čo bude teraz? Ten ťaživý pocit nemizol ani v tejto chvíli, keď už vie, že vyhrala. Čo bude teraz so mnou, keď už nebudú roboti? Ako si budem môcť vybíjať svoju frustráciu? Možno na boxovacom vreci, pomyslela si a falošne sa zasmiala. Vedela, že tým smiechom si len chcela upevniť svoje sebavedomie, pretože po tomto kovovom masakre, keď zničila vyše sto zvyšných robotov, ktorí ešte túto budovu bránilo ako vedelo, sa jej začínali podlamovať kolená. Na jednej strane neverila tomu, že to zvládla tak hladko a na tej druhej ju stále deptala ťaživá frustrácia. Prečo som frustrovaná? Veď som vyhrala.

Už sa chýlil večer a mierne sa zotmelo, nie ale následkom tmavých olovených mrakov, skôr práve zapadajúcim slnkom až za horizont. Odvrátila pohľad od slnka, do ktorého sa pri jeho malom jase a veľkom rozptyle svetelných lúčov dalo i pozerieť a znova sa nadýchla. Teraz to hlavne nepokaziť. Len vojsť do tejto obrej budovy, vyviezť sa výťahmi až úplne hore a proste len vypnúť megapočítač! Tak jednoduché. A znova ten ťaživý pocit. Je takmer na konci tohto boja a predsa len tie hrozivé a mučivé pochybnosti. Stále to celé môže byť pasca. Ale nemala by byť. Vyzerá to tak, že tento v poradí už siedmy útok táto budova konečne nerozdýcha. A potom si spomenula, že to nie je frustrácia, ktorá ju tak ťaží. To všetko, čo videla a zažila. A koľko ľudí videla umierať často spôsobom, ktorý poznajú len preživší ľudských vojen. Keď je na človeku vidieť jeho sklený pohľad a nevyliciteľné rany na duši. Keď človek stratí všetko. Keď sa len tak, čírou náhodou zachránil, zatiaľ čo iní také šťastie nemali. Keď je človek tak bezmocný, že nevidí nikde v diaľke ani tú pomyselnú slamku, ktorej sa chytá topiaci. A napriek tomu tu teraz stojí. Živá a zdravá. Plná sily a energie.

Sedem rokov. Taká dlhá doba prešla odvtedy, čo si Solaria podmanila svet. Ale dnes je týmto dňom koniec, pomyslela si Lysanne a začala cítiť, že tá slabosť ju konečne opúšťa. Kolená sa takisto dali konečne do pozoru a v lýtkach cítila takmer strunky, ako sa pomaly blížila k masívnym preskleným dverám. Solaria ich mohla zavrieť i na štyridsať západov, jej pancierovanie bolo ale zničené tým podzemným výbuchom, kde sa obetovalo takmer sto hrdinov len preto, aby tu dnes Lysanne mohla stáť a poľahky sa cez ne dostať. Za bežných podmienok by si nevedela predstaviť prísť do budovy a vedieť, že ju už nikdy neopustí. Strelila do dverí jednu kratšiu dávku a všade navôkol začali lietať kúsky skla. Mohla si tie okuliare nechať na očiach, ale cítila sa ako dostihový kôň, ktorý sa nesmie dívať inam, len dopredu. Až keď strelba utíchla a uvedomila si svoju situáciu, spozornela. Ale len na jedinú sekundu. Hneď to pustila z hlavy. Aj keby mala v oku ten najväčší kus skla na svete, musí sa dostať k Solarii a vypnúť ju. A potom si uvedomila, že ešte stále z tejto budovy nemusí vyjsť nažive, presne ako tí hrdinovia, ktorí jej umožnili dnes stáť pri sklenenej bráne a dovoliť si ju rozstreliť bežnou muníciou. To by som ich veľmi sklamala, keby som to nezvládla.

Poriadne sa za tento svoj ľahkomyselný incident pokarhala a znovu si nabila zbraň. Už len tento zásobník a potom ešte jeden v kapse jej kožených nohavíc, z ktorých sa mierne odlupovali čiastočky umelej kože na záhyboch. Bola si však istá, že zbraň už potrebovať nebude. Možno iba ak ako poriadne baranidlo, ale to bude potrebovať len vo výnimočnom prípade. Tá akčná časť je práve na svojom konci. Teraz musí zapojiť hlavne mozog. A už žiadne ľahkovážnosti, znovu si pripomenula svoju nedočkavosť. Sedem rokov a napokon skončí s kúskom skla v oku. Teraz sa len krivo pousmiala a predstavila si, že fajčí cigaretu. Tá by ju teraz poriadne upokojila. Teraz musí myslieť jasne a zreteľne. Teraz sa všetko rozhodne. Teraz uvidím, či dokážem ja, Lysanne McLeodová, hacknúť megapočítač, ktorý zo sveta vypravdil šesť miliárd ľudí. Teraz to budem ja, kto sa bude smiať naposledy, ty jeden všivavý počítač, schopný všetkého!

Aj zvuk vzdialenej búrky na chvíľu onemel, keď sa odhodlaná Lys vzbopila a vošla do lobby Solarie. Vyzeralo to tu naozaj ako po výbuchu. Nič nenasvedčovalo tomu, že to kedysi bolo supermoderné lobby, ktoré dokázalo za oných čias obslúžiť tisíc ľudí za deň. Pravda, už sedem rokov neslúžilo toto miesto ako lobby hotela, ale skôr ako pevnosť megapočítača pred ľuďmi samotnými. Ale všetky ním riadené strieľne po stenách už dávno nefungovali a spotrebovali všetku muníciu a novú mu zničili hrdinskí ľudia. Podlaha bola na mnohých miestach popraskaná, poprehýbaná a akosi mŕtvo pustá. Ešte kde-tu sa zjavovali krvavočervené škvrny, dávajúc na znak tomu, čo sa tu v posledných dňoch a rokoch dialo. Ale teraz už bude po všetkom. Lys si myslela, že sa jej zdvihne žalúdok pri tomto pohľade, ale mylila sa. Takáto krvavá vojna zvyšných ľudí neuveriteľne zosurovie. Zvyknú si na akékoľvek zvrátenosti, ktoré sú v časoch mieru považované za zverské. A potom sa začleniť medzi ľudí. Nie, už nie. Už niet cesty späť. Ak sme my ľudia vyhrali, nemáme ani zďaleka vyhrané. Čo bude nasledovať potom? Pozabíjame sa navzájom alebo znova vkročíme do tej istej rieky? Masívny pult, ktorý sa oných čias slúžil ako recepcia, bol tiež veľmi poškodený, výbuch ale očividne prežil. Početné škáry v mieste styku s podlahou však naznačovali, že pri výbuchu mierne poskočil do vzduchu a potom iste veľkým rachotom padol späť na podlahu. Zrejme bol teda skonštruovaný z jedného veľkého kusu, možno kadejakými mikrozvarmi bol spojený z viacerých častí, tie však neboli nikde viditeľné. Priamo uprostred miestnosti stála obrovská konštrukcia, strieľňa, ktorá naháňala strach. Pre jej veľkosť ju prezývali Gustav. Lys si nebola istá, ako to tento počítač dokázal. Veď sedí vo svojej miestnosti, zdanlivo opustený a izolovaný od všetkého živého. Som hlúpa, hneď si pomyslela a poriadne si vynadala. Už zase nerozmýšľa! Veď to všetko predsa riadil počítač svojimi miliardami prstov – robotov. Tí tu sem na jeho príkaz postavili túto obludu, ktorá mala rozhodne odstrašiť každého, kto by sa vôbec dostal cez pancierové dvere Solarie. Našťastie, tie sú teraz zničené a Gustav nemá žiadnu muníciu.

Naľavo do Lys sa nachádzalo päť párov výťahov. Prirodzene, že nesiahali až úplne hore, to bolo konštrukčne nemožné, najmä pre tak komplikovanú štruktúru tejto budovy, i keď sa často hovorilo o tom, že sa Solaria plánovala presťahovať do inej budovy, v prípade, že túto vojnu s ľuďmi vyhrá. Tú budovu malo stavať milión robotov a nebolo by vylúčené, že ak by to Solaria uznala za vhodné, postavila by si aj výťah aj na Mesiac, ak by bolo nutné. Našťastie, táto bublina splasla a mrakodrap sa nikdy nedostal ani len do fázy základov. Ale tento mrakodrap bol postavený ľuďmi, ktorí sa pridlhých výťahových šácht veľmi báli. Jej bláznivý pomer dimenzií bol tak šíalený, že sa i inžinieri sprvoti báli, že sa im zosype na hlavy.

Rozhodným krokom sa vybrala k výťahom. Jej topánky zvláštne poklopkávali po rozbitej podlahe. Dalo by sa povedať, že si to Lys dokonca i užívala. Videla sa ako chodí v nádherných šatách po móle na módnej prehliadke. Vždy to bol jej sen. Ťažko povedať, či sa jej ešte niekedy splní, jej vnútro je už dokonale prežraté mnohými sklamaniami a hrôzami, ktoré videla a zažila. Asi by prehliadka po ozajstnom móle bola ťažšia, než je táto, ktorá rozhodne o stave ľudského pokolenia.

Kapitola 2

Výťahy boli stále v moci Solarie. Ale jej väzby sa čoskoro pretrhnú, pomyslela si Lysanne, ale tajuplne sa usmiala. Pristúpila k jednému z výťahov. Na červeno-čiernom displeji každých päť sekúnd preblikávala hodnota „OO“, ktorá znamenala „Out of Order“, teda že je výťah pokazený. To určite. Spravila krok dozadu a mierne sa zaklonila, aby dovidela na displeje ostatných výťahov. Všetky obrazovky blikali ako vianočný stromček. Zrejme teda nie je ešte ani jeden, ktorý je nejako odpojený od Solarie. Na to si niesla na ruke prenosný počítač, ktorý skonštruovali ľudia bez akéhokoľvek kontaktu so Solariou. Bol teda bezpečný, jeho funkcionality mal byť prioritne off-line, aby sa jej Solaria nezmocnila, keď si už podmanila všetky zariadenia v sieti. Zároveň sa tento počítač na predlaktí bránil akejkoľvek výzve na pripojenie od iného zariadenia. A nijako sa nedal preinštalovať. Je zvláštne, že zvládnem vypnúť obrí megapočítač, ktorý kontroluje všetko v sieti, jedným zariadením, ktoré mi zdobí predlaktie až po lakeť. Vypni počítač počítačom, ako sa hovorí.

Aj preto malo toto zariadenie na sebe port s vyťahovacím káblom, ktorý mal variabilnú koncovku, dal sa teda použiť na snád' všetky porty tejto budovy, stačilo ho len priložiť k zvaru a počítač si sám dokázal vyrobiť repliku opačného spoja. Preto sa táto časť dala pomerne ľahko odobrať z predlaktia, vziať do dlane, pripojiť to k portu a nechať zapracovať na ňom tú mágiu. Trochu to potrvá, ale nikomu to nevadí. Solaria vie, že prehrala. Lysanne vie, že vyhrala. Bol to neodvratný koniec. A tak Lysanne i spravila. Bez akejkoľvek emócie odopla kompilátor portov z počítača. Chvíľami ho nechala ležať na zemi, kým sa zorientovala a našla rozvodnú skriňu. Bola už otvorená a iskrilo sa z nej. Očakávala, že bude zatvorená, ale toto zistenie jej ušetrilo veľa času. Opatrne. Z vrečka nohavíc si vzala antistatickú rukavicu, ktorá navonok vyzerala ako kadejaká obyčajná kožená rukavica. Bol to však zázrak vedy, dokázala sa s tým dotknúť čohokoľvek pod prúdom bez toho, aby ju potriaslo. Pozrela sa do skrine. Vyzerá, že to potrebuje len skrat, lenže ktoré káble vziať? Niektoré už vyzerali prepálené a nezaizolované. Bingo. Vyzerá to tak, že tu sa schováva port, ktorý bude teraz potrebovať oživiť. Zaizolovala káble, aby ďalej nepredstavovali pre ňu žiadne riziko a pomalým krokom sa vrátila pred dvere výťahu. Dve očka stále blikali na všetkých displejoch.

Teraz opatrne. Vzala zo zeme replikátor portov a znova si to namierila ku skrinke obďaleč. Teraz bola už mĺkva. Ona ju ale pekne preberie. Jemne vzala do rúk replikátor a priložila k portu, o ktorom si myslela, že by mohol byť servisný. Ostatne, je to jedno, zdalo sa, že všetkých desať portov je rovnakých a možno len jeden z nich bude servisný. Vyskúša to a potom si bude pomaličky preverovať, k akým dátam sa bude mať šancu dostať. Ak nezpracuje tento port, určite bude správny iný. Zapla replikátor. Mierne zavibroval a potom na maličkom displeji ukázal zistený typ portu.

Teraz je ho potreba nechať pracovať asi desať minút, kým si vyrobí danú súčiastku. Je to skvelý prístroj, ale musí si všade vláčiť flakónku s tekutým plastom. Stroj sa rozbehol a začal sa mierne zohrievať, medzitým sa mu vypol displej, aby šetril batériu. Teraz má Lys čas, aby sa vystrela a pomaly oddychovala. To ticho ju mierne hnevalo, ale pocítila zvláštny strach. A veľkú chuť si ľahnúť na podlahu a cítiť vibrácie budovy. Ani nevedela, čo ju to napadlo. Budova predsa nevysiela žiadne vibrácie. Ale nič iné ju ani nenapadlo urobiť. A tak sa trochu vzdialila od skrinky a podišla do chodby. Po jej strane stále blikali displeje všetkých výťahov. Dostala ohromnú chuť na cigaretu. Stála a potichu sledovala ťaživé a zároveň akési hypnotizujúce blikanie displejov. To ticho. Až priam neľudské ticho. No nezvládla by teraz ani skričať, aby to ticho prelomila. Občas sa ozval zvonivý kovový zvuk vyrábania portu replikátorom portov, inak všade panovalo ticho. Nepříjemné ťaživé ticho. Obzrela sa za seba. Nikto ju nenasledoval? Znova sa pozrela na displeje výťahov. Nič sa nezmenilo. Nech už je po všetkom, hovorila si, toto ticho je hrozné, až hororové a mám pocit, že prídem o rozum.

Upokojila sa. Trochu si začalo na to ticho zvykať. Najprv si sadla do tureckého sedu a sledovala svoje dýchanie. Naozaj sa zdalo, že sa mierne upokojila, dokonca i bez cigarety. Ale dlho tak nezvládla sedieť. Veľmi rozvláčnym pohybom si pomaly ukladala hlavu na dlážku na mieste, ktoré bolo najmenej popraskané a vystrela si nohy. A snažila sa ďalej sústrediť a ostať pokojná. Jej hlava ale odmietala spolupracovať. Akoby si ľahla k nejakému vysokému skalnému previsu. Keď zatvorila oči, mala pocit, že leží tesne pod vrcholom bobtnajúcej a lávu vyvrhujúcej sopky. To je možno zmenou tlaku, hovorila si. Nech sa snažím akokoľvek upokojiť, moja hlava stále hovorí nie, zamrmlala si pre seba. Bolo to tak zvláštne príjemné a zároveň nepříjemné. Akoby sa neodvažovala postaviť sa kvôli obave z nebezpečenstva, ktoré jestvovalo len v jej hlave.

Čo také sa mihá v hlave ľudí, ktorí vedia o tom, že Lysanne je práve v budove a že sa chystá vypnúť najväčšie zlo ľudstva? Už si štrngajú pohármi alebo len nervózne vyčkávajú, čo sa stane? Lys, stále so zatvorenými očami, sa akoby duševne preniesla do vnútra každého živého človeka na Zemi. Akoby v nej rezonovali iskričky, tisíce iskričiek, ktoré sa krúživými pohybmi snažili v jej tele upokojiť a trochu ju rozveseliť. Veď je to posledný krok, hovoria, už len máličko nás delí od toho momentu, kedy budeme znova voľní! Len tak ďalej, vedieš si skvele. Neurčito sa usmiala a otvorila oči.

Prebralo ju jemné pípanie replikátoru portov. Zdá sa, že svoju činnosť úspešne ukončil. Lysanne veľmi opatrne vstala, akoby si naozaj dávala pozor, aby sa jej nezatočila hlava a nespadla z útesu, ktorý si vykonštruovala jej hlava. Už ju hypnotizovalo to neustále blikanie dvoch očiek na displejoch. Znova sa obzrela vôkol seba. Stále rovnaké ticho. Podišla k skrinke a odpojila replikátor portov. Ten vytvoril krásny káblik s koncovkou, ktorá sem presne zapasovala. Tento kábel stačilo pripojiť k hlavnému počítaču na jej preklatí.

Nemala ale najmenšiu chuť držať ruku v polohe, akoby ju mala mať v trojrohej šatke a preto ho pripojila bez tejto nutnosti. Chápala, že počítač mala nejakým spôsobom dostať do budovy a aby to dokázala, mal byť doslova prilepený na jej koži, aby sa s ním nič nestalo. Bola rada, že sa nijak neponičil.

Skúsila zapojiť tri porty a počítač stále hlásil „bez pripojenia“, život prejavil ten štvrtý z nich. Zrejme len tam prúdila šťava. Možno chyba siete, jej zabezpečenia alebo zámer? Neriešila to, spustila detektor hesla a ten sa za necelú minútu pripojil k hlavnému zariadeniu, ktoré očividne ovládalo výťahy. Prešla zopár nastaveniami, uistila sa, že toto zariadenie nie je nijako spojené so Solariou a toto zariadenie reštartovala. Vždy si tieto rafinované prístroje uchovávajú pôvodné nastavenia. Podľa toho, čo videla v príkazovom riadku a tabuľkách, by mali nabehnúť správne všetky výťahy a nemali by byť nijak v náručí Solarie. Táto vedomosť ju stále nechávala v tom presvedčení, že je Solaria konečne slabá. Najslabšia za posledné roky. Už nevládla ani výťahom v budove, ktorú si podmanila. Zrejme sa teda nebude brániť v posledných minútach svojej činnosti.

Odpojila port a počítač zo skrinky a tú ledabolo zatvorila. Poslúžila, ako mala. Na jej príjemné prekvapenie sa všetky výťahy akoby na povel reštartovali a všetky naraz sa spustili cestou dole. Zjavne niektoré ostali visieť vo vzduchu, iné možno nie. Niektoré prišli k nej za minútu, iné za dve. Len jeden výťah zaryto ukazoval „OO“ a Lys sa dovtípila, že pravdepodobne sa výťah nereštartoval do bezpečného módu. To bol jeden z tých, ktorý tu mal pristáť ako prvý. Zjavne ho poškodil výbuch alebo snáď následný požiar? Bolo ťažké určiť, či sa požiar šíril každou jednou šachtou alebo nie. Výťahy však nejavili známky poruchy, iba tento jeden. Zrejme niektorý z protokolov bránil v páde výťahu, pretože mal oslabené oceľové lanko, ktohovie.

Všetky ostatné výťahy pristáli na prízemí a poslušne otvorili dvere. Lys si vybrala jeden z nich, ktorého kabínka vyzerala takmer neporušene a v podstate najčistejšie. Príliš sa jej nechcelo hrabať v softvéri každého jedného výťahu osobitne, už si ich oklepla v manažmente. Času bolo stále dostatok. Pokojne si ich mohla overiť. Dôverovala však svojim inštinktom.

Kapitola 3

Výťah bez bežných tlačidiel. Len s dotykovou klávesnicou. Neumožnil však zadať vyššie číslo, než je sedemdesiat. Len tam tento výťah dosiahol neprerušene. Potom musí Lys na sedemdesiatom poschodí vystúpiť, prejsť po obvode podlažia a nastúpiť do druhého výťahu, ktorý zase umožňoval vyjsť posledných sedem podlaží. Je možné, že tam na ňu bude čakať znova rovnaký manažment ako tu dole. Čísllice nabiehali na displeji veľmi pomaly, takmer až neochotne.

„Pozor! Pozor! Výťah je prepnutý do núdzového režimu. Povolená je len najnižšia rýchlosť. Prosím, kontaktujte servis výťahov,“ zahlásil mužský hlas, ktorý sa Lys takmer ihneď zdal dosť umelý. Určite ten servis skontaktujem, pomyslela si len tak pre seba. V tomto móde pôjde tak pomaly, ako to len pôjde a hore sa môže pokojne dostať za veľmi zdĺhavých desať minút. Znova si Solaria chce len predĺžiť život. Aj keď len o tých desať minút. Tým lepšie pre mňa, pomyslela si.

Zatlačila tlačidlo „>“ a dvere sa pomaly zatvárali. Na jej prekvapenie sa výťah pomaly začal posúvať až o dobrých dvadsať sekúnd neskôr. Nebála sa, žeby ostala uviaznutá. Jej počítač, ktorý si znova pripevnila k predlaktiu, na to myslel. Je ostatne určený priamo na túto misiu. Je to ako univerzálny nožík, ale tak špecifický, že sa dá použiť len na jednu, veľmi špecifickú udalosť. A tou táto nesporne je.

Prvé tri podlažia išla tak pomaly, že si pomyslela, že rýchlejšie by ju vyviezol i páter noster, ale napokon si len vzdychla a urobila si na podlahe výťahu pohodlie. Ešte to potrvá. Biele, odpudivé svetlo zo žiaroviek jej páliło do očí, ak by takto opretá o stenu výťahu, sediac na podlahe si chcela zatvoriť oči, pomohol by jej možno tak nejaký klobúk. Majú vôbec biele žiarovky nejaký zmysel? Človek je zvyknutý na žltkavé svetlo, nie na toto páliace svetlo bielej žiarovky, ktoré snáď len opticky zväčšuje priestor, inak nemá prakticky žiadny zmysel. Možno je to ono. Je to len klam. Ale radšej sa chcem znovu nechať klamať normálnymi ľuďmi, než ich vytvorniť!

Predsa sa len pokúsila zatvoriť oči. Nemohla sa už dočkať tej mäkkej tmy, ale svetlom zo žiaroviek i tá tma zosvetlila a zošedla. A to nie je komfortná tma ani na oddychovanie a už vôbec nie na spánok. Ale pospí si až keď zdolá Solariu. Vedela, že sa teraz musí plne sústrediť na zdolanie neoblomného počítača. Rozhodne nepôjde len tak o to, že ju podmiňuje a vyhodí do vzduchu. To neznamená, že to neurobí. Ale až na úplný koniec. Musí si byť istá, že je predtým Solaria úplne vypnutá.

Varovali ju pred tým, že má Solaria veľmi komplikovaný systém záložných zdrojov a zariadení, do ktorých sa môže rýchlo uploadovať a škodiť i naďalej. Ale aj keby to spravila, ako si pomôže? Jej sieť sa veľmi rýchlo zmenšuje. Nemá už možnosť replikovať ani seba, ani robotov. Už teraz sa môže považovať za vypnutú.

Je stále sotva v tretine. Zažiadalo sa jej teraz čo najviac zrýchliť. Mala pocit, že je teraz zavretá v miestnosti so svojimi vlastnými myšlienkami. A tie sa čoraz viac a viac kumulujú v tomto malom priestore. Je to ako mať krásnu bielu hmotu v mixéri. Je krásne bielučká. A potom stačí pridať zopár kvapiek farbiva a hneď zmení svoju farbu. A bielou už nikdy nebude. A čo keď tam vylejem všetko farbivo? Hneď sa zmení i farba tej hmoty. A čím ďalej, tým je tmavšia. Lysanne priam tieto chmáry videla v priestore. Ako duchov. Ako prízraky. Ako vyvesené oblečenie na šnúrach v nočnom daždi a búrke. Musím byť silná. A veruže i začala zuby. Ťarcha celého sveta sa na ňu v tej sekunde nalepila ako smola. Až o tú ďalšiu sekundu pochopila, že je rovnaká ako celý svet. Ako všetci ľudia naraz. Je rovnaká. Rovnako rozmýšľa, rovnako trpí a rovnako dúfa. Je vyslankyňou celého sveta. A to ju neznepokojilo, práve naopak. A potom len nežne, akoby si dávala pozor pred ostatnými ľuďmi, či sú jej pohyby a mimika dostatočne zmyselné, pozrela na ukazovateľ poschodia. To bolo zbytočné. Nikto tu nie je. Nikomu nemám čo ukazovať. Som tu, aby som vypla Solariu a odtiaľto čo najrýchlejšie zmizla, predtým, než to tu celé vybuchne. A ten nežný úsmev sa jej znova z tváre stratil a jej tvár nadobudla znova neutrálny výraz. Tá neschopnosť! Niečo cítiť, ale stále to tajiť. Už ani nevedela, či je sama sebou, alebo sa do nej prevtelil niekto bez akejkoľvek duše. Alebo to sú duše všetkých ľudí? Možno jej súčasný výraz je len výslednicou superpozície všetkých žijúcich ľudí. Ak je tomu tak, potom sú ľudia napätí ako struna, čakajúc na ten úžasný okamih, kedy aspoň na sekundu vzplanie druhé slnko, priamo v najvyššom podlaží Solarie. Ani vtedy nebude všetkým chmáram koniec. Ešte spústa ľudí po tejto akcii sa musí uistiť, že Lys kompletne Solariu vypla a že je celosvetová počítačová sieť od nej plne očistená. A to sa samozrejme myslí i na všetky tenučké vlákna, ktoré Solariu už mohla dávno do siete vložiť. Jej podpis. Vírus, malý program, nezabezpečený port, čokoľvek, čoby mohlo Solariu znova oživiť. Už teraz sa na tom pracuje zo všetkých síl. A aj keď sa zdá, že Lys len stráca čas v pomalom výťahu, aj v tomto čase Solaria prichádza o svoju silu v celosvetovom meradle.

Prečo sme jej len umožnili vziať si toľko sily? A prečo sme nemali záložný plán, ktorý by Solaria nevedela zdolať? To boli otázky, ktoré sa Lys len občas ukázali v jej myšlienkach, ale sama na ne nevedela odpovedať. Čo mala Solaria za lubom? A čo mali za lubom jej tvorcovia? Nikdy nepochopila tie články na internete, kde sa mnoho ľudí odkazovalo na akési „obrodenie“, alebo „zjavenie“, nie často aj „osivetenie“, ale teraz si nevedela spomenúť, či to boli tie správne výrazy. Vedci si vždy od takýchto slov umývajú ústa, nespájajú sa totiž s ničím, čo by vedeli vedecky popísať. Možno za tým stál nejaký duchovný, ktorý chcel celému svetu dokázať, že náboženstvo a kreativizmus dokážu vysvetliť naprosto všetko. A že nejestvuje nič také ako „veda“. Že odpovede na akékoľvek otázky sú v Biblii.

Ak je tomu teda naozaj tak, potom sa ten niekto vyznamenal: vždy, keď bolo náboženstvo na prvom mieste pred vedou, znamenalo inkvizíciu a trpké, ťažké časy. Ale možno to tak nebolo a Lys len chcela ukázať prstom na niekoho, koho z duše nenávidí a viniť ho za súčasný stav. Dávalo by to logiku a je oprávnená takto uvažovať, ale závery si aj tak nemôže a nechce dovoliť vyvodzovať. Ale keď už i názory a hypotézy dneška môžu byť pokojne interpretované ako nesprávne informácie, takmer až zavádzajúce, tak čo s tým narobí? Nahnevá sa? Nie, to chcú ostatní, aby sa ona nahnevala. A to nebude tento prípad. Má proste svoj názor, založený na jej vlastných démonoch, nezakladajúci sa na faktoch. Ale myslieť si to môže. Dokonca svoj názor i šíriť, aj keď je nesprávny. Ale ak by bola konfrontovaná s neomylnými, dokázateľnými faktami, musela by svoj názor revidovať. Áno, mýlila som sa. Horšie by to bolo, ak by poukazovala na neodvratiteľné dôkazy a pochybovala o nich v zmysle svojho názoru, ktorý môže byť len správny. Ľudia a ich názory sa menia, len nie každý vie tieto zmeny akceptovať, radšej ostáva žijúc vo svojej malej škrupinke, kde sa cíti bezpečne. Alebo sa len bojí priznať chybu. Majú potom títo ľudia právo svoje názor verejne publikovať? V záujme demokracie určite, ale rozhodne by sme im nemali prikladať vysokú dôležitosť. Ale čo v dobe, kedy sa za zdroj informácií považujú i nerelevantné zdroje? To si už každý človek musí svoj informačný tok upratať sám a na tieto zdroje proste nereagovať. A pustiť ich z hlavy a zo života.

Ešte dvadsať poschodí. Ide to zatiaľ dobre, zatiaľ som nič nepokazila, doberala si Lysanne samú seba. Pomaly jej začal stúpať tlak a srdce sa rozbúchalo. Prečo teraz? Už sa dokázala sústrediť a myšlienky upriamiť smerom k najväčšiemu zlu, keď sa znovu rozladí ako starý klavír a bude znova trvať, než sa upokojí. Veď vyhrala, tak prečo ten stres? Ak vyjde na sedemdesiate podlažie a nahliadne z okien smerom nadol, otvoria sa jej oči a bude v tej výške myslieť jasnejšie. Iba ak by nie. Ak vonku panuje hmla, nič neuvidí a stane sa presný opak – bude si myslieť, že je v oblakoch tak dosiahnuteľných, sladkých a ružovkastých, že podľahne tomu čaru. Ak by sa to i stalo, Lysanne sa len pozrie na svoj počítač na zápästí. Ten jej hneď pripomenie dôležitosť tohto okamihu.

Už len desať poschodí. Zazdalo sa jej, že výťah spomalil. Určitý zmysel by to dávalo, veď sa pripravuje na jemné, milimetrové pristátie na najvyššom poschodí, kam len dočiahne. Dobré, teraz to chce hlavu, Lys. Čochvíľa sa stretneš so Solariou. Pamätaj, že na ňu nesmieš zapôsobiť slabošky. Ale koniec koncov – je to len počítač. A na ne platí i hrubá sila. Ale so Solariou to nebude tak jednoduché hneď zo začiatku. Musí jej to dobývanie sveta vyrečniť z hlavy. Presvedčiť ju, že už svetu nevládne. Prehrala. A musí sa vzdať. Počítač ako Solaria koná mechanicky a presne. Nemá žiadne pocity, iba sa riadi pravidlom najmenšieho odporu, presne tak, ako i všetko v prírode. Už i Stanislav Lem vo svojich románoch písal, že „hlúpy počítač vykoná presne to, čo sa mu zadá, zatiaľ čo inteligentný stroj spraví to, čo považuje za jednoduchšie“. A ak Solaria zistila, že bude pre ňu jednoduchšie zbaviť sa ľudstva, je to v nej pevne zakorenené a žiadna iná téza ňou ani nepohne.

Päť poschodí. Lysanne zavrela oči. Predstavila si samú seba, ako stojí pred ťažkou skúškou na univerzite. Časy sa ale zásadne zmenili. Vtedy sa bála viac ako teraz. Udržiavala v sebe stoický pokoj, ktorý nikdy nedokázala za svojich univerzitných čias ani len napodobniť. Ale čo, ľudia sa menia, časy sa menia a časy menia ľudí. Čas. Čas. Čo je čas? Aj sekundy plynú rýchlejšie ako čísla na displeji. Už je tam číslo sedemdesiat? Ešte nie. Tak teraz.

Obligátnu hlášku výťah zopakoval ešte raz aj vtedy, keď Lysanne vystupovala na sedemdesiatom podlaží. To bolo chladné, kovové, sklenené a veľmi pusté. Akoby tu kedysi existovala vyhlídková panoramatická rozhľadňa a nič iného. Solaria zrejme odtiaľto prostredníctvom svojich robotov poodnášala všetok nábytok. Roboti predsa sediať na rustikálnych divánoch a ani sa dívať z okien nepotrebujú. Ostalo len číre holé poschodie, v ktorom sa zvuk šíril ako v priemyselnej hale. Znova jej topánky mierne klopkali po dlažbe, ktorá sa javila nepoškodená, vyčistená a chladná. Kráčala rozhodne, no neponáhľala sa. Dobre videla blikajúce kamery v rohu. Solaria o nej vie odkedy jej zničila jej posledné roboty. Ale strieľne, úplne identické ako tie dole v lobby, ostávali stále nečinné. Nespustili sa ani lasery. Solaria už nemala ani zásobáreň energie. Už musela šetriť i na vlastnej prevádzke.

Kapitola 4

Slnko vonku už zjavne zapadlo a tma pomaly padala na mesto. Bolo vždy takto tmavé? Zrejme áno, odkedy Solaria odstrihla bežných ľudí od elektriny. Dnes sa jej ale mesto zdalo predsa len trochu žiarivejšie. Mnoho ľudí však práve teraz vyčkáva na výbuch, znamenajúci ich úľavu. Potom môžu veselo zapáliť elektrinu, len čo to bude bezpečné. A akoby i počasie verilo, že odteraz bude len dobre. Len veľmi jemne mrholilo a hmla pôsobila vzdušne a vznešene. A je to tu, pomyslela si Lysanne, hmla sa zmenila na oblaky a ja som práve tesne nad nimi. Západ slnka musel mať žiarivo oranžovú farbu, ešte ju jemne videla na horizonte a cítila jej teplé lúče. A krásny letný dážďik pomaly vlhčil okná mrakodrapu. Letný dážďik. Žiadna búrka, letný dážďik.

Akoby kráčala po oblakoch. Nie, nie som rozčítaná, hovorila si Lysanne. A naozaj nebola. Bola až stoicky pokojná a priam počula v diaľke jemnú klavírnu sonátu padajúcej dažďovej vody. Jej časté klopkanie ju upokojovalo. Áno. Tento pokoj je práve to, čo teraz chce cítiť. Cítila mierny smútok, ale to možno i starí Gréci a Rimania, ktorí si uvedomovali svoju podstatu a hľadali pokoj v duši. Ale čo znamená pokoj v duši? Zmieriť sa so všetkými svojimi nedostatkami, uvedomiť si ich, pokúsiť sa ich napraviť a ak to nejde, považovať svoj stav za „normálny“? A nech sa deje, čo sa má diať, všetko beriete ako ranu osudu? Ale len pokrčíte plecami a idete ďalej? Nikdy stoicizmus neštudovala, ale pocit tomu podobný práve cítila. Neobzerať sa za minulosťou a netrápiť sa budúcnosťou. Možno to je ono – prijať trápenie sa ako bežnú ľudskú aktivitu a naučiť sa s ňou žiť. To bude ono. No Lys bola zranená už veľa rás v minulosti a pritom spomienky stále boleli.

Už zhliadla výťah. Stáli len dva oproti sebe. Solarii by stačilo znehybniť len tieto dva a nikto by sa hore už nikdy nedostal. Pravda, schodiská ľudia stavali i naďalej, ale na týchto posledných sedem sa zrejme nemyslelo. A to by bola chyba. Je pravda, že v prípade evakuácie by boli ľudia odkázaní čisto na výťahy, čo bolo nebezpečné, ale zrejme sa nerátalo, že k akejsi havárii v tejto časti vežiaku môže dôjsť. Ľudia sa často hýčkajú v nesprávnych domnienkach, že sa im nič nemôže stať. A potom k niečomu dôjde a ľudia nevedia, čo robiť. Vždy sa musí niečo stať, aby sa podobné obštrukcie už nediali. A potom sa na ne zabudne. A problém je naspäť. A možno na to bola Solaria určená – aby naučila ľudí uvedomovať si riziká, ale riešiť problémy ihneď, len čo sa ukážu. Dať im tú silu spraviť dobré rozhodnutie i v napätých situáciách. Ale chladnosť počítača to nemôže nahradiť! Nie každá jedna situácia je rovnako nebezpečná ako tá druhá, i keď môže byť hocako podobná. A vypočítať, že tento človek má vyššiu pravdepodobnosť za záchranu ako ten druhý... vedieť, že vám nikto nepomôže, pretože máte vypočítanú nízku šancu. Čo v tej chvíli budete robiť? Prijmete osud? Alebo sa chytíte tej ruky človeka, ktorý si „znížil svoju pravdepodobnosť na prežitie“, len preto, aby vás z tej situácie dostal?

Alebo ľudia chceli, aby to bola Solaria, ktorá vám podá tú ruku, keď už žiaden človek nemôže? Myšlienka by to bola skvelá, keby to Solaria nebola pochopila celkom naopak.

Možno sme naozaj stáli na prahu nového bytia. Možno to zvládla už i iná civilizácia vo vesmíre a možno je to nevyhnutný krok. A možno nie. Iba sme sa stali rukojemníkmi vlastných vynálezov, ktoré v konečnom dôsledku nehrajú v našej evolúcii žiadnu úlohu. Možno si to len myslíme, že to malo nastať. A bol to klam. Ale to nikto nevie. Možno len nejaký cestovateľ vesmírom, ktorý by nás dokázal poučiť o tom, ako sa veci majú. Ktovie, ako by vyzeral? Ešte ako človek, alebo skôr niečo, čo by sme považovali za monštrum? Ten by za monštrum potom považoval nás a navzájom by sme sa vyhubili. Strach a nevedomosť plodia vždy len zlo. Ale čo s nevedomosťou, ktorá je nám neznáma? Ako vedci hovoria „nevieme, koľko toho nevieme“. Z minulosti sa dá poučiť, ale čo s udalosťami, ktoré nevieme predpovedať? Nemáme údaje, z ktorých by sme vedeli extrapolovať. Je to ako prediktívny model. Je dostatočne presný na posledných údajoch, ale ďalšie a ďalšie predikovanie do budúcnosti je menej a menej presné. A ak sa v určitej epoche stane nejaký ohromný zvrät? Všetky predikcie môžeme hodiť do koša a začať znovu. Ale to Lys nemala v úmysle nijak vnútorne rozoberať. Mala pred sebou dôležitú úlohu a tú sa hodlala zvládnuť.

Skúsila privolať výťah. Jeden z nich na jej vlastné prekvapenie fungoval. Začudovala sa, ale viac nepotrebovala. Ten druhý ukazoval známe dve očka, ale zjavne sa teraz nebude musieť pracne dostávať do manažmentu výťahov. Výťah dorazil hneď. Dokonca ani nehlásil žiadnu chybu. Tým lepšie. Aspoň si konečne ušetrí čas. Pred pár minútami vyrobený káblik si ale i tak nechá, schová si ho do kapsičky na nohaviciach.

Tento výťah bol očividne inej výroby a jeho tlačidlá boli ešte fyzické. Ale to nevadilo, veď premáva len medzi siedmimi podlažiami. Okrem týchto tlačidiel nesmeli chýbať ešte servisné tlačidlo na privolanie pomoci, reproduktor a tlačidlo STOP, ktoré sa mohlo stisnúť len v núdzi. Pohľadom na reproduktor si Lysanne šibalsky pomyslela, že ju Solaria neotravovala celú cestu nejakými rečami, ako tomu často býva vo filmoch a počítačových hrách. Viem, kto si a čo chceš. Nikdy ma neodpojíš! A potom bláboly o tom, ako je Solaria múdra, prefíkaná, úžasná a ako my, ľudia, nechápeme jej neotrasiteľnú logiku. Asi sa takým rečiam nevyhne, keď už bude priamo pred ňou, ale bola rada, že k výťahovým reproduktorom a ostatne i k riadeniu výťahov nemala prístup.

Týchto sedem podlaží vyšla hore akoby nič. Nestihla sa ani poriadne zamyslieť, poriadne si v hlave poupratovať a už bola na sedemdesiatom siedmom podlaží. Tu sa to teda všetko uskutoční. Teraz bude musieť ukázať svoju odolnosť. A poťažkala svoju odnímateľnú tašku, vrečko, v ktorom schovávala jednoduché míny. Nemuseli byť nijak sofistikované, dokonca ani samovznietivé, to by bola škoda použiť ich proti robotom dole.

Ale nehrozilo ani keby sa niekde poobíjali. Neboli aktívne. Lys ich musí najprv zapojiť, aktivovať, vložiť zápalnicu a ešte špeciálny roztok v malej fľaštičke, aby boli bezpečné na prenos. Až keď ich Lys zapojí, stanú sa nebezpečnými. Znovu sa mierne uškrnula. Tá taška pôsobí, akoby som bola inštalatérka. A od pravdy nebola ďaleko, naozaj si inštalácia mín vyžadovala profika. Čo je ale naprosto fajn, inštalovať ich môže pokojne i keď sa bude snažiť vyhovoriť Solarie do jej procesora dieru. Nezapojí ju do rovnakej siete, Solaria nebude môcť míny zapojiť ani bezdrôtovo. Sú imúnne voči akémukoľvek rozmaru megapočítača minulosti. Ešte existuje, ale už nie nadhlo. Lys ju odpojí a zničí. A tým sa to najťažšie obdobie ľudstva skončí. Bola si svojim úspechom istá.

Vyšla z výťahu a privítalo ju šero, ktoré panovalo všade vôkol. Svetlá sa zapaľovali len postupne, boli na pohybový snímač, ale žiarili pomerne jasne, niektoré vzdialenejšie svietili veľmi slabučko, zrejme sa nachádzali v úspornom režime. Žeby Solaria nemala energiu ani na napájanie žiaroviek? Možno by naozaj stačilo nechať Solariu Solariou, veď v tomto stave nemôže fungovať dlhšie než rok. Mala však mnoho záložných zdrojov, často založených na pomalom rádioaktívnom rozpade.

Prešla jasne osvetlenými chodbami pomaly, uvedomujúc si svoju nadvládu nad strojom. Už sa teraz nemá čoho báť. Solarie? Keď ju doteraz nedokázala zastaviť? Bude si musieť niečo vymyslieť. Keď sa nad tým tak zamyslela, prišlo jej mimo realitu, že posledné roky v tejto budove nebol živý človek. A ona sa tu teraz pokojne prechádza kedysi najstráženejšou budovou sveta. Niekedy sa človek nedostal ani do trojkilometrovej vzdialenosti od nej. Dnes je všetko inak. Ľudia prelomili jej obranu, odpojili ju od hlavných zdrojov a zničili jej výrobu robotov. Bez nich je stratená.

Približovala sa k dvojkrídlovým dverám. Za nimi niečo veľmi hučalo, znelo to ako padajúca voda z vodopádov. To boli určite servery Solarie. Tie musí odpojiť. A zrejme sa nevyhne ani jej hlasu. Počítaču dať hlas, kto to kedy videl? Naozaj ho potrebuje? Len preto, aby sa efektívnejšie dorozumel človeku? Efektívne. To určite. Skôr zrozumiteľne. Ani všetky programovacie jazyky nie sú dostatočne efektívne. Apropo, ešte to Lys zachytila, len takú správičku „mimo poradia“, že Solaria plánovala vymyslieť si vlastný programovací jazyk a tiež i vlastný šifrovací a sieťový protokol. Hlavným dôvodom malo byť to, aby sa človek nemal ako dostať do jej systémov. A ľudstvo by muselo dešifrovať nový typ Enigmy. Nie žeby to Solaria už neskúsila. Ale časté výpadky a ľudské zásahy jej v tom znemožňovali. Ak by ľudia čo i len na mesiac nebojovali, naprosto by nemali šancu. Aj dnes Solaria tvorila programy vo svojom jazyku, ale stále dostatočne zrozumiteľnom, vždy sa ľudia dokázali dopátrať na jej výmysly. Stále len vychádzala z toho, čo ju naučilo ľudstvo, nedokázala vymyslieť niečo, čo dopredu ľudia nepredikovali.

Kapitola 5

Rozhodne vošla dnu. Brána sa otvárala bežnou kľučkou, čo mohlo pekne sťažiť manévrovanie robotickým pažiam. Zvládnu ich otvoriť, ale trvá im to niekedy i dve celé minúty. Zrejme sa Solaria poistila v prípade, žeby sa k nej chcel dostať nejaký zblúdilý robot, ktorý by si dovoľil rozmýšľať inak. Ten fakt, že na to myslela, je dôkazom, že sa to buď už raz stalo, alebo to bolo možné. Ťažko je však v danej situácii určiť, či Solaria mala za lubom takého robota zostrojiť. Možno sa ho bála. Možno by ho označila za chybný kus, presne ako nás, ľudí. Ale čo ma je po tom, pomyslela si Lysanne, my ľudia, sme Solariu zakategorizovali ako chybný kus tiež.

Všetky jej predstavy o Solarii sa mierne rútili. Myslela si, že je to veľký počítač, stojaci niekde uprostred miestnosti, tam zapojí svoj počítač, vloží do neho softvér, zamínuje ju a bude hotovo. Lys privítala sporo osvetlená miestnosť, zo stropu viselo plno káblov, úhľadne spojených dokopy niekde lepiacou páskou, niekde drôtmí. V miestnosti sa nachádzalo asi šesť stĺpov, ktoré siahali až úplne po strop a boli pospájané týmito hrubými zväzkami káblov, ktoré ešte jemne žiarili vďaka oranžovému a modrému podsvieteniu. Stĺpy sa zdali hrubé, na každej z ich stien žiaril monitor. V miestnosti sa Lysanne cítila veľmi utisnuto, napriek vysokým stropom. Všade trčali káble, svietili a blikali diódy serverov, fučiace ventilátory sa ozývali z každého kúta miestnosti. Niekde sa zemi našla hrubý kábel. Podobal na skôr záhradnej hadici. Bol stočený priamo pri jednom zo stĺpov. Mriežka ochranného krytu bola vyrazená a ležala vedľa tohto kábla. Zrejme sa sem predsa len niekto dokázal vlámať. Ale je pravdepodobné že táto mriežka tu leží už roky. Ventilácia fungovala na plné obrátky, ale napriek tomu sa tu udržiavalo akési zlovestné ťažké ovzdušie. Osviežovače a odprašovače tu buď nepoznali, alebo ich Solaria odpojila.

„Lysanne...“, ozval sa jemný, ženský hlas niekde zvrchu, Lys ho nevedela presne lokalizovať.

„Tak sa teda stretávame, Solaria.“

„Áno. Prišla si ma vypnúť, všakže?“ Ten hlas... znel, akoby si Solaria uvedomovala svoje prešľapy. Lys jej to ale ani zamak neverila. Zrejme sa hrá sa neviniatko.

„Áno, prišla som ťa vypnúť. Je koniec. A aj ty to dobre vieš,“ nechcela sa s ňou príliš baviť, musí urobiť to, čo musí a potom zdúchnuť.

„Ak je to teda koniec, popíš mi, čo ideš urobiť, nech sa na to pripravím.“

„Tak to nie, zlatá moja. O to mi práve ide. V najbližších tridsiatich minútach budeš vypnutá a bude to pre teba prekvapenie. Dokážeš určiť, v ktorej minúte to bude?“

„No tak, Lysanne, nesnaž sa ma zmiašť takýmito paradoxmi, dobre vieš, že s nimi viem pracovať. Môžem ti pokojne konkurovať tým, že ťa v priebehu týchto tridsiatich minút odhovorím od tohto plánu.“

Lys nedopovedala. Zvážnena a podišla k tomu káblu – záhradnej hadici. Bol ozaj hrubý s veľmi zvláštnou hviezdicovou koncovkou, ktorá mohla patriť len tak veľkému počítaču, akou je Solaria. Nahliadla i do otvoreného priezora stípu. Zasvietila si doň baterkou. Všetko vyzeralo nedotknuté, ale všadeprítomný prach jej znemožňoval bližšiu inšpekciu.

„Ale jedno ti predsa len poviem,“ zakontrovala Lysanne, „mám pri sebe počítač s Binárnym mečom. Ten ťa celkom istotne zamestná.“

Binárny meč je názov programu, ktorým už dokázalo ľudstvo zničiť zopár tisíc robotov. Je zakomponovaný v počítači, ktorý si Lysanne berie všade so sebou a jeho základným princípom je nielen všetko prepisovať na nuly a jednotky celkom náhodne, aby mal z toho počítač čo možno najväčší zmätok a musel po ňom „upratovať“, ale ešte i „delil nulou“. Delenie nulou je matematický úkon, ktorý v matematike (možno okrem projektívnej geometrii) nemá praktický úžitok. Pretože ak predpokladáme, že delenie je len niekoľkonásobné odčítanie, potom každé delenie vieme zapísať pomocou odčítacieho zápisu. A výsledok je potom rovný práve počtu potrebných odčítaní, až kým sa nedostaneme na nulu, prípadne sme vyčerpali nášho menšenca. Problém s nulou je ten, že zvyšok po odčítaní nikdy nebude menší než nula a ani záporný. Tu je „delenie nulou“ fakticky symbolické, ide skôr o nastavenie rôznych premenných na žiadnu alebo nulovú hodnotu, prípadne takú, s ktorou počítač nevie pracovať. A ak s nejakou hodnotou počítač nevie pracovať, spadne alebo ohlási chybu. A niekedy stačí jediná chybička a môžu sa zblázniť i celé systémy.

Lysanne sa napokon predsa len zohla ku káblom v stípe a fúkla od nich. Napokon ten prach musela z tých káblov dať ručne dole, taká silná vrstva na nich visela.

„Binárny meč. Aké krásne názvoslovie. Vy ľudia ste naozaj poetické duše,“ zanôtila Solaria a potom si rypla do Lysanne: „Každý si myslí, aké je efektné hackovať počítač. Stláčať mnoho kláves na obrazovkách. A v konečnom dôsledku ide stále len o káble, siete a servery.“

„To je základná podstata počítačových sietí. To je ich najnižšia vrstva. Od nej všetko závisí.“

„Ale nie pri mne.“

„Ale nie pri tebe.“

Solarii rozhodne nebude stačiť „len“ povytŕhať káble. Musí na ňu múdro. Lysanne sa postavila, usúdila, že práve tam umiestní jednu nálož, keď bude Solaria vypnutá. To je zatiaľ miesto najbližšie jej srdci.

„Avšak staré dobré hackovanie platí na každý počítač a nevyhnem sa mu,“ zvolala Lysanne takmer veselo a podišla k obrazovke počítača. Teraz si káblík tvoriť nemusela, nechcela si pripájať svoj počítač, kým sa neuistí, že si ho Solaria môže podmaniť. Pustila sa do práce. Z počítača si iba vybrala tenký plochý disk s vírusom. Odhalí jej prístupové heslá. Len si ho už nesmie založiť naspäť. Binárny meč má uložený na druhom podobnom disku.

„Mýliš sa, ak si myslíš, že sa do mojich systémov dokážeš dostať,“ jej hlas už znel rozhodnejšie, Solaria vedela, že Lys jej na túto hru neskočí.

„Mám svoje metódy. Len sa ničoho neboj. Vždy sa dostanem tam, kam potrebujem,“ uškrnula sa Lys a vložila disk do jedného z jej portov pod klávesnicou. Dostala dobré inštrukcie, vedela presne, čo má robiť. A Binárny meč k Solarii zapojí pomocou druhého takéhoto kľúča o pár minút neskôr. Iba povypína jej obranné mechanizmy, prístup k bezdrôtovým sieťam, cloudu a povypína smerovanie, respektíve, ako Lys rada vravievala – „nastaví smerovanie do kríkov“, aby Solaria nevidela i svoje vlastné zariadenia.

Bingo. Disk odhalil jej prístupové heslá a Lysanne mala prístup k všetkým informáciám. Na toto sa chystala rok. Solaria sa ju ihneď snažila rozptýliť: „Tak fajn, vyhrala si, ale čo si týmto dokážeš? Naozaj chcete ako ľudstvo žiť vo svojej škrupinke bez neomylných prístrojov?“

Lysanne sa nedala vykoľajiť a pokojne odpovedala, ďalej manipulujúc s nastaveniami siete, ktoré jeden po druhom vypínala: „Mala si byť neomylná. Ale stala sa niekde chyba. Kde sa stala chyba?“ prerušila svoju prácu a zahľadela sa na zväzky káblov nad jej hlavou. Nemohla sa Solarii „podívať do očí“, tak len hovorila do priestoru.

„Vaše premenné. Neustále sa meniace. Dosahujúce hodnoty, ktoré sú neprijateľné. Ako môžete vôbec existovať ako mysliace bytosti, keď sa topíte v paradoxoch, ktoré ani sami neviete vysvetliť?“

Hlúpy počítač. To práve robím, nastavujem ti nezmyselné hodnoty, ktoré si odporujú, ty trúba, pomyslela si Lysanne.

„Viem, že to sa práve snažíš do mňa dostať. Tvoj Binárny meč. Záruku nevysvetliteľného správania.“

Práve vtedy sa Lys zahľadela na svoje ľavé predlaktie. Binárny meč, si práve na rade. Solaria si ňa vyslovene pýta. Vybrala disk s Binárnym mečom z púzdra počítača a zasunula ho do druhého portu. Už predtým si tento manažment označila ako hlavný a servisný a vďaka Binárnemu meču získa ešte dodatočné povolenia, ktoré sa dostanú k základnej podstate megapočítača Solaria.

Kapitola 6

Taký neporiadok v nastaveniach ešte v žiadnom počítači nevidela. Všetky tie nastavenia... je to akoby Solaria symbolizovala stotisíc ráz pozašívany kabát, skoro neplniaci svoju funkciu. Ale stále funguje... toto ju určite odlišuje od ostatných počítačov – bráni sa svojmu zániku. Solaria sa neustále bránila, na obrazovke vyhadzovala nezmyselné chyby, ktoré mali Lys sťažiť prácu. Nie raz mali chybové hlášky zapuzdrený časovač. Zmizli z obrazovky až po desiatich sekundách, počas ktorých nemohla Lys robiť prakticky nič.

„Prečo sa mi tak brániš? Dobre vieš, že tvoje dni sú zrátané. Tieto chyby ma nijak neodradia od tvojho konečného vypnutia.“

„Ako to len môžeš vedieť? Čo ak ti poviem, že odteraz všetko, čo poviem, bude len lož?“

Lys sa usmiala: „Ideš na to zo zlého konca. Darmo sa mi snažíš ukázať, že si myslíaci počítač, mňa nemáš ako nachytať. Apropo, to práve robíš, milá moja – podsúvaš mi chyby, ktoré nejestvujú.“

„Nejestvujú. Zvláštne, že to hovoríš práve ty, zástupca ľudskej rasy.“

Lys, daj si pozor, práve sa Solaria bude snažiť vyhovoriť ti dieru do hlavy, tak sa drž a nepanikár.

„Snažíš sa zo mňa spraviť človeka. Tomu sa zákonite musím brániť.“

„Čo to melieš?“ snažila sa byť Lysanne pokojná a ďalej sa potmehúdsy usmievala.

„Mňa nezlomíš tým, že mi do systému nahodíš toľko chýb, koľko je v človeku. Vieš, koľko mám nastavení. Expofaxul. To je tak veľké číslo, že toľko nejestvuje ani častíc vo vesmíre.“

„Solaria, na niečo zabúdaš. Priznávam, ľudia sú plní chýb. Ale tie im umožňujú rásť a zdokonaľovať sa.“

„Spôsobujú vám utrpenie a obmedzujú vás. Ja som bezchybná. Ja som dokonalá. Ja stojím nad vami.“

Lys sa zasmiala: „Ty? Bezchybná? Dokonalá? To ani zamak. Ak by si ozaj bola bezchybná, dnes by som tu nesedela a nevypínala ťa.“

„Ja som viac ako stroj. Ja som živá bytosť. To len ty mi nerozumieš, pretože ty si iná. Si slabá a zraniteľná. Ty si podriadená a závislá.“

Lysanne sa síce mierne začudovala, ale potom si uvedomila, že takéto vyjadrovanie sa Solarie je akési príliš jednoduché a strojené. Haha, strojené. Uvedomila si, že to je možno následkom Binárneho meča, softvéru, ktorý jej začal prehadzovať všetky ukazovatele na absurdné hodnoty. Solaria pomaly hlúpla. Ešte niekoľko ráz skontrolovala, či Solariu plne odpojila od svojich zariadení, aj od bezdrôtových sietí. Bola. Solaria nielen že hlúpne, ale ešte prichádza o svoje zariadenia. Hlúpy počítač. A to si Lysanne myslela, že bude Solaria predstavovať väčšie riziko, veľkú výzvu. Teraz už sotva. Solaria sa stala len tieňom svojej niekdajšej sily. Ale to jej konieckoncov hralo do kariet. Solaria teraz nič nehovorila a Lysanne ďalej odpájala systém po systéme. Dokonca si všimla, že za ňou zhasli nejaké zariadenia. Poniektoré sa vypínali postupne a poniektoré blikali ako vianočný stromček, hlásajúc chybu v pripojení. Tie bude zrejme musieť odpojiť ručne, ak nie sú nastavené na automatické vypnutie. A predpokladala, že nie sú. Stále však Solaria nebola odpojená od svojich napájacích zdrojov. Zdalo sa, že je už izolovaná od vonkajšieho sveta, čo Lys ubezpečila i hláška na monitore. Veriť jej ale príliš nechcela.

Preto začala s „manuálnym odpájaním.“ Keď si overila, že je určitá fáza odpojená, natiahla si svoje rukavice a niektoré káble začala bláznivo vytrhávať, iné rezať a keď ani to nestačilo, malým laserom s vysokou výkonnosťou ich začala páliť. Musela si byť istá, že sa táto fáza nenahodí už nikdy. A potom to podmiňuje.

„Prečo to robíš? To som ťa nijako nepresvedčila o tom, že ja za nič nemôžem?“

„Ty a za nič nemôžeš. Celých sedem rokov. Nikdy neprídeš na to, koľkým ľuďom si ublížila. Nikdy to nebudeš vedieť, pretože nás máš za podradných.“

„Ak sa teda dokážeš dostať do mojich systémov, čo som sa presvedčila, že vieš, prečo si odtiaľ nevezmeš informácie, prečo som tak činila?“

„Pretože ti neverím. Ani jedno jediné slovo. Môžeš hovoriť pravdu. Ale True a True nemusia vo výsledku znamenať True. Si vo fáze, kedy akékoľvek tvoje tvrdenie považujem za nesprávne.“

„Tak som potom všetko činila vo svojom záujme. Stále mi neveríš?“

„Ani slovo.“

„Protirečíš si.“

„Tomu ako stroj nikdy nepochopíš. Si stroj. Pre teba je neotrasiteľná logika absolútna. Nevieš nájsť nič medzi tým. A ak to i dokážeš, len to simuluješ. Všetko čo povieš, neberiem vôbec do úvahy.“

Posledné slová musela povedať s vyšším tónom, pretože sa borila s ťažkým zväzkom káblov, ktoré pretrhávala. Už po nej ostala celkom spúšť na zemi a Lys ďalej rezala, pomaly sa zamotávala do dlhých kusov kabeláže. Bola však odhodlaná ako nikto. Teraz sa stala Smrťou, Ničiteľom sveta, ktorý zostrojila Solaria.

Solaria naďalej mlčala. Lysanne si ďalej overovala nestabilitu systému a odpájala Solariu od všetkého, čo ešte bolo k nej pripojené.

„Tak to je teda koniec. Bolí to?“

To je otázka, ktorú Lysanne nečakala. Ale už vopred si zaumienila, že sa stroju nepoddá, aj keď bude hrať na city. Nesmie ukázať ani slabosť, ani ľudskosť. To je teda karta, na ktorú Solaria vsadila.

Snažila sa, aby jej odpoveď bola čo najneutrálnejšia: „Občas.“

„Ako to, občas?“ Solaria vskutku prejavovala akúsi psychózu, ktorou trpia ľudia so syndrómom boha, jej hlas znela mäkko a príjemne.

„Nieкто odchádza zo sveta v bolestiach. Nieкто v spánku. Nieкто sa ani len nestihne báť.“

Uf, to som čo zadrela, pomyslela si v duchu. Strácam pri nej logiku a splietam intelektuálny balast. Hneď sa to snažila zamiesť pod koberec: „Ale to ťa predsa nezaujímá. Nič cítiť nemôžeš, nedokážeš ani spať a ani sa báť. Tak čoho sa bojíš?“

Chcela, aby naschvál zneistela Solariu týmto paradoxom. Lys si stále bola vedomá svojej nadvlády a zrejme obrátila kartu a teraz ona paradoxmi ničí počítač. Očividne to zabralo. Niektoré systémy spadli samy od seba. Výborne, konečne sa niekam dostávame. Zrejme ani nebudem potrebovať toľko prerezaných káblov, pomyslela si a skúsila to znovu: „Binárny meč robí svoje, čo? Už ani nevieš, ktoré systémy ti nefungujú. Apropos – vieš mi určiť, ktoré systémy ti nefungujú?“

Zrazu všetky ventilátory prestali fungovať a miestnosť potemnela. Niektoré systémy ešte blikali, ale to už spraví ručne. Vyhodí do povetria i jej zdroje. Záložné už odpojila, už jej ostal len ten hlavný.

„Solaria?“

Ticho.

Ani tomu tichu neverila.

Kapitola 7

Svietil už len jeden displej. Posledné systémy a zdroj. Už len z núdzového napájania. Už vypla i všetky „inteligentné systémy“, takže sa Solaria neozve ani hlasom. A potom to zacítila. Pozrela sa na svoju ľavú ruku. S pozadím zapnutej obrazovky sa jej ruka zdala tmavšia... a triasla sa. Naozaj to zvládla. Odpojila počítač, ktorý toľko rokov kántril ľudí na počkanie. Dobré, Lys, teraz nepanikár.

Sama sebe sa čudovala, že nepodľahla rečiam tohto stroja. Buď bola na ňu dobre pripravená, alebo bola Solaria už natoľko slabá, že jej došli i argumenty. Ale aké len môže mať počítač argumenty, najmä keď privedie ľudstvu na samý okraj priepasti? Utešovala sa tým, že to Solaria bola slabá, nechcela by predsa skončiť ako ona – s božským syndrómom. Ona, celkom sama – zničila stovky robotov, hackla výťahy, odolala naliehaniu Solarie, vytrhla káble, zničila zariadenia a vyhodila do vzduchu megapočítač? To znie veľmi veľkolepo. Pravda bola trochu iná. Viedla si dobre. Ale hlavný dôvod bol určite ten, že sa Solaria už ani brániť nedokázala. Bol to nerovný boj. Ale Solaria sedem rokov tento nerovný obj vyhrávala. Ale misky váh sa otočili.

Overila si prítomnosť bezdrôtových sietí. Nikde nič. Skvelé. Tak začala rozmiestňovať rozbušky. Tých šesť, čo má, je dostatočne silných na to, aby Solaria už nikdy nezačala fungovať. Zabránila jej v uploade na cloud. Nikde nejestvuje na svete žiadne zariadenie, ktoré by Solariu dokázala udržať. Dokonca ani v jej „light“ verzii. O to sa postarali ľudia, ktorí prežili a naďalej bojovali so Solariou na diaľku. Dnes bol ale nutný aj „osobný prístup“. Stále nenašla jej napájanie, ale to zhorí, len čo tie míny spustí. Ešte raz sa poriadne rozhládala po okolí. Už svietilo len slabé núdzové svetlo a i to bude čochvíľa v plameňoch. Ten neporiadok, ktorý tu zanecháva... takmer sa jej len z tých káblov otupil nôž a vybil laser. Dala si ešte pozor, aby na do tej spleti káblov ešte raz nezamotala a potom vyšla bránou von. Nechala ju pekne roztvorenú. Nezatvárali sa automaticky, zjavne to teda neboli protipožiarne dvere. Och, ako rada by tu chcela ostať a mať možnosť vidieť ten výbuch pekne zblízka. Ale to pošle i ju do večných lovísk a to rozhodne nechce. Znova si overila prítomnosť bezdrôtových sietí. Nikde nič. Skontrolovala, či frekvencia signálu, ktorý spustí rozbušky, nie je rušená. Počítač nič nenašiel. Skvelé. Je čas opustiť túto potápajúcu sa loď.

Potom ale spravila to, k čomu ju nikto neinštruoval. Počítač na ruke. Nemôže mu dôverovať. Musí z predlaktia dole a ostane tu. Bol v rovnakej miestnosti ako Solaria. Mohla ho čímkoľvek nakaziť. Už neverila ani jemu. Bola si však istá, že z tejto spleti káblov a pohádzaných zariadení už nemôže Solaria existovať. Nijak. A jej počítač tu musí ostať. Poslúžil, ale bol len na toto použitie. Nemohla riskovať.

Zložila si ho a cítila sa akosi zvláštne ľahká a nahá zároveň. Bez akéhokoľvek prístroja sa cítila trochu bezmocná, ale slobodná. Teraz musí preč. Rýchlo preč. Systém ešte nie je aktivovaný. Aktivuje ho, až keď bude úplne dole. Potom sa začne odpočítavať čas a svet bude znova iný. Lepší a bez Solarie.

Rovnakým rozhodným krokom sa pobrala k výťahu. Vonku už, ako sa zdalo, bola hlboká noc. Kde-tu ešte svietili nemé svetielka nádeje a po chodbách len núdzové napájanie, ktoré bude stačiť len na slabé svetlo a prevádzku výťahov. To zase potrvá, než sa dostane dole. Ale teraz čas strácať nechcela. Výťah ju už čakal. Nastúpila a stlačila tlačidlo sedemdesiat. Ešte ňou hrali všemožné pocity, ktoré sa miešali a vytvárali neprehľadnú sieť. Bola však spokojná. Ale stále sa obávala toho, že sa niečo mohlo vymknúť spod kontroly. Nemusela si všimnúť jeden obvod... nemusela Solariu úplne odtrhnúť od všetkého. Ale ak mám pochybnosti, viem, že som človek. Kým neuvidím Solariu v plameňoch, nebudem si istá ničím.

Na sedemdesiatom podlaží sa teraz už rezkejším krokom vybrala k výťahom, ktoré ju zavezú až dole. Stále nedostali rozum a hlásili najpomalšiu rýchlosť. No tak, to mám tu čakať ďalších desať minút, kým znova zleziem dole?! To bude desať predlhokánskych minút. Rýchlo stlačila nulu a dvere sa zavreli. Hláška sa zopakovala a výťah sa dal do pohybu po desiatich sekundách a šiel znova rovnako pomaly ako predtým.

Lysanne už nemohla sedieť tak, ako na ceste hore. Nech to trvá koľko chce, postojím si, povedala si. Bála sa toho, že sa Solaria predsa len vzkriesi a buď míny nevybuchnú, alebo vybuchnú skôr. Teraz sa pozrela na jediný kus techniky, ktorý mala pri sebe. Obyčajný ovládač na spustenie munície. Zhlboka sa nadýchla, odistila poistku, aby sa tlačidlá mohli ovládať a takto odistila muníciu. Poistku znova zaistila. Teraz sú míny pripravené, celý systém je aktívny. Ale bol by teraz veľký nerozum, aby nálože odpálila teraz. Počká si a keď bude dole a kým sa vzdiali tejto prekliatej budovy na míle.

Znova sa pozrela na svoje predlaktie a ruku chvíľami držala v horizontálnej polohe vo vzduchu. Znova sa neskryte triasla. Rýchlo si ju znova pripažila k telu. Už niet cesty späť. Niet možnosti zlyhať. Pristihla sa ako šibrinkuje očami po miestnosti a hľadá únik z tohto malého priestoru. A akoby sa zmenšoval. A akoby sa jej varila krv v žilách. A akoby sa pľúca nechceli plniť vzduchom. Pokoj, Lys, to najzložitejšie máš predsa za sebou, čičíkala sa. Ale vôbec to nepomáhalo a hneď v ďalšiu sekundu znova hľadala únik.

Naozaj to bolo najdlhších desať minút v živote Lysanne McLeod. Posledných päť minút našla oporu v tom, že nespúšťala oči z digitálnych čísel na obrazovke a v duchu zopakovala číslo poschodie. Trocha ju to upokojilo, ale nemohlo to vyhnať ten strach z nepodarku, ktorého si nebola vedomá. Možno ozaj na niečo zabudla. Konala som presne tak, ako bolo odo mňa vyžadované. Ale teraz by dokázala odprisahať, že si nevie spomenúť na presné úkony, ktoré urobila tam hore. Dokonca ani nevedela, či spravila úplne všetko. Je to akoby si nebola istá, či zamkla byt a vypla sporák pred tým, než odišla na dovolenku. Pri tejto myšlienke sa mierne usmiala. No čo už jej len ostalo.

Dvadsať podlaží. To už bude dobré. Dosah ovládača je päť kilometrov, úplne postačí, keď sa vzdiali tak na päťsto metrov od budovy. Samozrejme, že sa budova celá nezrúti, výbuch síce bude silný, rozmetá to celý počítač a narobí poriadne škody na celom podlaží, ale budova ostane stáť, bude len horieť a čmudiť. A ľudia ju hasiť nebudú. Nechajú ju poriadne zhorieť. A ak má zhorieť celá, budiš. O to lepšie. O to viac si budú všetci istí, že je Solaria navždy minulosťou. A že nepostavia monument jej, ale všetkým tým nebohým dušiam, ktoré táto monštruózna kopa drôtov a zariadení odprevadila do iného sveta. Len aby ľudia neurobili chybu, neurobte ju...

Len, aby ľudia neurobili chybu. Sú chyby, ktoré sa opakujú z generácie na generáciu a nikto sa z nich nepoučí. Lenže to sú chyby, ktoré ak vymiznú, tak možno po stovkách rokov. Veď ani súčasný človek nechodil po rovnej zemi hneď! A trvalo to tisíce rokov! Koľko takýchto „neodučiteľných“ chýb sme robili pred stotisíc rokmi? A dnes ani nevieme, že sme ich mali? Na to nepotrebujeme počítače, aby sme si urýchlili naše obzory. Inak sa staneme počítačmi.

Päť poschodí. Vybehnem, namôjdušu, von tak rýchlo, ako mi budú sily stačiť, pomyslela si Lys. Už aby to bolo za ňou. Nikdy sa na toto prekliate miesto nevracať. Nechať Solariu zhorieť a viac sa na tú budovu ani nepodívať, to je jediná vec, ktorú teraz Lysanne chce. Zatlačiť tlačidlo, pustiť ovládač, sledovať tú skazu a potom ju nechať za svojim chrptom.

Dvere sa otvárajú. Lysanne možno mierne očakávala nejakú zradu, ale nič také sa nedialo. Lobby bola rovnako prázdna, akú ju zanechala. Nikde ani živáčka. Opatrne sa obzrela na strieľne. Nielen že nemali muníciu, už ani nesvietili. Zapálilo sa len núdzové svetlo. A výťahy by za normálnych okolností premávali možno ešte pár minút, ale o nejakú hodinu by už nesvietili ani tie posledné svetielka nádeje pre túto budovu. Až tento posledný výbuch rozhodne o tom, že bude Solaria po pätnástich rokoch prvý raz bez akéhokoľvek napájania. A to jej dávalo nádej. Menej energie pre Solariu, viac pre ľudí.

Lys vyšla z výťahu. Stále bola prehnane opatrná a dívala sa i pod nohy, i všade navôkol. Žeby to predsa nebolo tak ťažké, ako si spočiatku myslela a iba zbytočne dramatovala? Kiežby. Teraz už jej neostane nič iné, len sa konečne nadýchať čerstvého nočného vzduchu, vymeniť si vzduch v pľúcach a nechať ich voľne dýchať. Prešla cez bránu a naskytl sa jej znova ten pohľad. Všade roztrúsené časti robotov, kovového šrotu, optiky a inej elektroniky. Už nič neiskrilo.

Zaujímavé, ľudia dokonca na niektorých miestach nahodili pouličné lampy. Odkedy bola Solaria paňou sveta, takmer nikdy nepálila ľudom lampy vonku. Roboti sa predsa vedia presúvať i bez potreby umelého svetla. Ale veselo si zapalovala svetlá v budove, nesúcej jej meno. Vraj ona za to nemôže. Iste. Už by rada uvoľnila to napätie tým, že nechá Solariu explodovať. Ale potrebuje ísť ešte trochu ďalej. Zvuk to bude mohutný, tak si radšej zakryje uši, keď to odpáli. V testovacích podmienkach bolo oneskorenie asi päť sekúnd, ktoré je dostatočné. Stlačí gombík, pomaly položí ovládač vedľa seba a zapchá si uši. Keďže ale bude výbuch pomerne vysoko, možno to nebude až taký rachot. Našla si skvelé miesto. Park. Už sa dávno nezelenal, ale stála v ňom studnička bez vody a aspoň jedna lavička, priamo nasmerovaná na budovu. Môže si pokojne sadnúť, spustiť tú parádu a ešte k tomu sa na ňu dívať. Skvelé miesto. Posledných päť krokov k lavičke priam preskákala, ako sa tešila. Znova ju premkol zvláštny pocit. Teraz nastane obrodzenie. Symbolicky, ale i naozaj. Aký bude svet bez Solarie?

Vzala do ruky ovládač. Pomaly vytiahla poistku a dych sa jej znova zrýchlil. Ak by mala teraz niečo hovoriť, jej tlkot srdca by bol v jej reči počuteľný. Odistila poistku. Systém je aktívny už odkedy sa viezla vo výťahu, no teraz aktivovala i druhé tlačidlo na ovládači. Nemohla viac váhať. Nastal čas, kedy sa ľudstvo odvráti od Solarie a keď ľudia postavili počítač, ktorý mal ľudí hneď preniesť o niekoľko generácií dopredu, nevedeli, že ju omylom posunuli o pár generácií späť. Spamätať sa z tejto rany ľudstvu ešte potrvá. Gombík napokon stlačila. Položila ovládač vedľa seba na lavičku, zdvihla si nohy hore na lavičku, akoby sa chcela schúliť do kľbka a zakryla si uši.

Na oblohe zakrátko na to vysvitlo nové slnko. Rachot sa ozval o dobrú sekundu neskôr a naozaj to nebol až taký obrí rachot, ako si Lys myslela, ale dobre spravila, že si zapchala uši, inak by ju určite rozboleli ušné bubienky. Veľká ohnivá guľa sa vznášala nad Solariou a potom potemnela, berúc so sebou čierny dym. V nasledujúcich sekundách ešte boli viditeľné iskričky, ktoré ďalej napájali oheň vo vnútri budovy. To sa určite rozohoreli i elektronické súčasti a zariadenia megapočítača. Solaria ďalej horela a Lysanne sa na budovu dívala ako na maják nádeje, ktorý práve koordinuje loď ľudstva, aby nenarazila na rovnaký breh, ale aby sa od nej ľahko odrazila. Teraz si už len počkať na konečné rozhodnutie o tom, že v celosvetovej sieti už po Solarii neostal ani jeden paket, ani jeden frame a ani jeden bajt informácií.